

9. संस्कृतेन देवनागरीलिपिमाप्रित्य पञ्चानाम् अनुवादः क्रियताम्—
2x5=10
- मानुष सर्वोत्कृष्ट जीव—एकथा तार स्मरण राखा उचित।
 - प्राञ्ज व्यक्तिरा अप्राप्यके पाण्यार अडिलाष करे ना, विनष्ट वस्तुन जन्य शोक करे ना।
 - सुख-दुःख डरा एजीबने दुईई आसे अडिस्तनीयडावे।
 - गृहागत व्यक्ति बालक होक, वयस्क होक, किंवा युवक होक-तार यथोचित अभ्यर्थना करी उचित।
 - सञ्जनेरा देखते नारिकेलेर मतो, अन्य सकले बदरीफलैर मत बाईरेई सुन्दर।
 - दुराड्यादेर मने एक, कथाय आरेक एवंग काजे अन्य प्रकार ह्ये थाके।
 - ये सकल मानुष सर्वप्रकार हिंसा थेके विरत थाके, सब किछु सह्य करते पावे, से सकल मानुष स्वर्गे गमन करे।

End Semester Examination of Semester-I, 2015

Subject : SANSKRIT (HONS)

Paper : I

Full Marks : 40

Time : 2 Hrs

The figures in the margin indicate the marks corresponding to the question

Candidates are requested to give their answers in their own word as far as practicable.

Illustrate the answers wherever necessary.

सर्व प्रश्नाः संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च समाधेयाः
केवलं कारिकाव्याख्या संस्कृतभाषया मातृभाषया वा कार्या।

- क) यथेच्छं द्वयोः विशेषसूत्रोल्लेखपूर्वकं सन्धिरूपं संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च लिखत - 1x2=2
पौ + अकः, गो + अग्रम्, तत् + श्लोकेन, पुनः + रमते
- ख) यथेच्छं द्वयोः सन्धिविच्छेदरूपं संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च लिखत - 1x2=2
हरयिह, ब्रह्मर्षिः, रामष्टीकते, मनोरथः
- अधोःलिखितेषु चतुर्णां सविग्रहं समासनाम संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च लिखताम् - 1x4=4
उपगङ्गम्, भूतबलिः, वनेचरः, अहिनकुलम्, द्वित्राः, प्रियसखः

(2)

3. अधो-निर्दिष्टेषु वाक्येषु रेखाङ्कितपदानां यथेच्छं चतुर्णां ससूत्रं संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च कारकविभक्तिः निर्णया - $1 \times 4 = 4$
- हरिं भजते
 - गुरुः भृत्येन भारं वाहयति
 - पत्ये रोते
 - अध्ययनात् विरमति
 - दिवसस्य द्विः भुङ्क्ते
 - अधीते व्याकरणे शिक्षकः आगतः
4. क) देवनागरीलिपिमाश्रित्य यथेच्छं द्वयोः यथार्थशब्दरूपं लिखत- $1 \times 2 = 2$
- मति-शब्दस्य तृतीयैकवचनम्
 - मधु-शब्दस्य प्रथमाया बहुवचनम्
 - नदी-शब्दस्य सम्बोधनैकवचनम्
 - तद्-शब्दस्य (स्त्रीलिङ्गे) चतुर्थैकवचनम्
4. ख) देवनागरीलिपिमाश्रित्य यथेच्छं द्वयोः यथार्थं धातुरूपं लिखत- $1 \times 2 = 2$
- दा-धातोः लटि प्रथमपुरुषे बहुवचनम्
 - गम्-धातोः लोटि मध्यमपुरुषे एकवचनम्
 - अस्-धातोः लङि उत्तमपुरुषे द्विवचनम्
 - स्था-धातोः लृटि प्रथमपुरुषे द्विवचनम्

(3)

5. यथेच्छं द्वयोः सोदाहरणमर्थपार्थक्यं संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च निरूपयत- $1 \times 2 = 2$
- उदन्यति, उदकीयति-इत्यनयोः
 - उत्तिष्ठति, उत्तिष्ठते-इत्यनयोः
 - व्यादत्ते, व्याददाति-इत्यनयोः
 - आक्रामति, आक्रमते-इत्यनयोः
6. अधो-निर्दिष्टेषु केषाञ्चित् त्रयाणां संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च प्रकृतिप्रत्ययविभाजनं कुरुत - $1 \times 3 = 3$
- वैयासकिः, बंहीयस्, देदीप्यमानम्, दीव्यन्ती, पृष्ठा
7. संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च एकपदे यथेच्छं चतुष्टयम् प्रकाशयताम्- $1 \times 4 = 4$
- हन्तुमिच्छन्ति।
 - श्रोतुं योग्यम्।
 - पुनः पुनः जायते।
 - तत् परिमाणमस्य।
 - जनानां समूहः।
 - पीतं चासौ अम्बरं चेति।
8. व्याख्यायताम्- 5
- तत्सादृश्यमभावश्च तदन्यत्वं तदल्पता।
अप्राशस्त्यं विरोधश्च नञ्ार्थाः षट् प्रकीर्तिताः॥
अथवा
उपपदविभक्तेः कारकविभक्तिर्बलीयसी।